

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/7573.**

Benyújtás dátuma: **2024-03-05 10:13**

Parlex azonosító: **1NSVJ05G0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Szabó Rebeka (Párbeszéd), Szabó Tímea (Párbeszéd), Tordai Bence (Párbeszéd)**

Határozati javaslat címe: **A magyarországi LMBTQI-közösség jogegyenlőségének visszaállításáról, a társadalmi befogadás erősítéséről**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**A magyarországi LMBTQI-közösség jogegyenlőségének visszaállításáról, a társadalmi befogadás erősítéséről**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2024. (.....) OGY határozat

A magyarországi LMBTQI-közösség jogegyenlőségének visszaállításáról, a társadalmi befogadás erősítéséről

A leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex (LMBTQI) embereket érő rendszerszintű hátrányos megkülönböztetés megszüntetése, jogegyenlőségük biztosítása, a társadalmi kirekesztés különböző, államilag is erősített gyakorlatainak megszüntetése érdekében az Országgyűlés a következő határozatot hozza.

Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy

1. terjesszen törvénymódosító javaslatot az Országgyűlés elé, amely törli a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvény 1. §, 3. §, 9. § (1) – (3), 10. §, 11. §-ával módosított törvényeknek a homoszexualitást és transzneműséget megbélyegző rendelkezéseit;
2. teremtsen meg az azonos nemű párok házasságkötéséhez szükséges jogszabályi környezetet a teljes és megkülönböztetésmentes jogegyenlőség biztosításával;
3. teremtsen meg a házasságon kívüli párkapcsolatban élők közös gyermekké fogadásának jogi lehetőségét;
4. autonóm államigazgatási szervként állítsa vissza az Egyenlő Bánásmód Hatóság közjogi függetlenségét; valamint hozza létre az LMBTQI-ügyekért felelős főosztályt az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül;
5. helyezze hatályon kívül az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 2020. évi XXX. törvény 33. §-ával módosított rendelkezéseit, azaz biztosítsa a jogi nem- és névváltoztatás lehetőségét; dolgozzon ki önmeghatározáson alapuló, gyors, átlátható és hozzáférhető eljárásrendet a nem jogi elismerésére;
6. lépjen fel az LMBTQI-diákokat érő iskolai bántalmazás minden formája ellen, valamint tegye a közoktatás részévé az LMBTQI-kérdéskörrel kapcsolatos társadalmi érzékenyítést és társadalmi párbeszédet;
7. alkosson nemzeti szintű országos LMBTQI-stratégiát, e folyamat részeként hozzon létre rendszeres egyeztető fórumot az LMBTQI-szervezetekkel.
8. A határozat a közzétételt követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

A kormány egyes, súlyos nemzetközi kritikákat is kiváltó jogalkotási, szakpolitikai lépései, valamint állandósult homofób és transzfób retorikája eredményeként a magyarországi lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex (LMBTQI-) közösség rendszerszintű hátrányos megkülönböztetéssel, a mindennapi élethelyzetekben megnyilvánuló konkrét joghátrányokkal néz szembe. A kormány hazánk legalapvetőbb emberi jogi vállalásaival is szembemegy, amikor a „genderpropaganda” hazugságába burkolva, a putyini hatalomgyakorlás technikáit átvéve az LMBTQ-közösséget egyik fő politikai céltáblájává teszi. Retorikája és jogszűkítő lépései nem tükrözik a magyar társadalom általános attitűdjét, miközben kétségkívül mesterséges társadalmi ellentéteket szítanak. Jelen határozati javaslat kijelöli a legfontosabb lépéseket az LMBTQI-személyeket érintő legsúlyosabb jogegyenlőtlenségek felszámolása, valamint egy befogadóbb társadalmi-intézményi környezet kialakítása érdekében.

A gyermekvédelminek hazudott, „a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló” 2021. évi LXXIX. törvény rendkívül káros: a gyermekvédelem valódi problémáit nem oldja meg, ám egyes rendelkezéseivel megbélyegzi az LMBTQI-kisebbséget. A törvény sérti a fiatalkorúak információhoz való jutásának jogát, indokolatlan (ön)cenzúrához vezet, és ezáltal ellehetetleníti az LMBTQI-közösség média- és művészeti reprezentációját, a támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférését. A törvényben foglalt súlyos szankciók dermesztő hatással vannak a vállalatokra, a hirdetőkre és a médiaszolgáltatókra. Ugyanez a hatás érzékelhető a pedagógusok és fiatalokkal foglalkozó más szakemberek körében is, akik a szankciók elkerülése érdekében inkább a széles körű öncenzúrát választják. Egy új, a gyermekvédelmi rendszer valódi problémáira fókuszáló reform részeként messzemenően indokolt a 2021. évi LXXIX. törvénnyel a szektorális jogszabályokba ültetett LMBTQI-ellenes rendelkezések hatályon kívül helyezése.

Jelentős társadalmi érdek fűződik a házasság intézményének mindenki számára történő megnyitásához, a felek szexuális irányultságára tekintet nélkül. Semmilyen észszerű indoka nincs annak, hogy két párhuzamos szabályozás vonatkozik az állami nyilvántartáson alapuló tartós párkapcsolatokra (a házasság a különmemű, a bejegyzett élettársi kapcsolat az azonos nemű párok esetében). Az Alaptörvény L) cikke az azonos neműek házasságát nem tiltja, mindössze annyit rögzít, hogy alkotmányos védelem csak a különmeműek közötti házasságot illeti meg.

A 2022. évi népszámlálás adataiból kiderült, hogy az elmúlt években több mint háromszorosára nőtt a szivárványcsaládok száma, és több mint 4100 kisgyermeket nevelnek azonos nemű párok. Az érintett gyerekeket számos joghátrány éri, hiszen esetükben az egyik szülő a törvények nem ismerik el. Az el nem ismert szülő után nem illeti meg őket a törvényes öröklés, nem jogosultak tartásdíjra, a kapcsolat megromlása esetén nincs közös szülői felügyelet, a papírjaikban nem szereplő szülő nem járhat el a

nevükben (óvodai beiratkozás, elveszett iratok pótlása stb.), gondjaik adódhatnak határátlépésnél vagy a gyerek esetleges kórházi kezelésénél stb. A közös gyermekké fogadás biztosítása az ilyen családokban nevelkedő gyermekek közvetlen és legfőbb érdeke.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság (EBH) 2020. évi beolvasztása az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalába gyengítette, egyes esetekben ellehetetlenítette az egyenlő bánásmód követelményének széleskörű érvényesülését. A hatóság megszüntetését/beolvasztását a kormányoldal semmilyen szakmai érveléssel nem támasztotta alá. Az egyes törvényeknek az egyenlő bánásmód követelménye hatékonyabb érvényesítését biztosító módosításáról szóló 2020. évi CXXVII. törvény egy több mint egy évtizede működő független hatóságot (előbb központi hivatal, majd autonóm államigazgatási szerv) fokozott le egy ombudsmani főosztály szintjére. A hivatal látványos kiüresítését mi sem példázza jobban, mint hogy az Alapvető Jogok Biztosának az Egyenlő Bánásmód Főigazgatósága élére ez idáig főigazgatót sem nevezett ki. Az Egyenlő Bánásmód Hatóság önálló jogállásának visszaállítása mellett az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában is szükséges az LMBTQI-közösség társadalmi befogadásának erősítésével foglalkozó főosztály felállítása.

Az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonszolgáltatásról szóló 2020. évi XXX. törvény 33. §-a módosította az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvényt. A 2020. május 29-én hatályba lépett szabályozás ellehetetleníti a nem jogi elismerését, vagyis a módosítás nyomán egy transznemű ember immár nem kérheti, hogy irataiban a nemi identitásának megfelelő nem és név szerepeljen. Egy harminc országra, köztük Magyarországra is kiterjedő vizsgálat szerint az emberek kevesebb mint egy százaléka vallja magát transzneműnek. A hatályos jogszabály nem szolgál egyéb célt, mint hogy gyűlöletet keltsen, és hogy kirekessze a nemi kisebbséghez tartozókat. A jogszabály eredményeként a transznemű embereknek számos helyzetben (pl. munkakeresés, tömegközlekedés, bankkártyás fizetés, igazoltatás stb.) fel kell fedniük születési nemüket és nevüket, azaz a transz státuszukat, ami hátrányos megkülönböztetés és erőszak kockázatának teszi ki őket. Haladéktalanul vissza kell állítani a nem jogi elismerésének szabályozott, kiszámítható és méltányos folyamatát, és a nemzetközi standardok alapján egy önmeghatározáson alapuló, gyors, átlátható és hozzáférhető eljárásrendet kell kidolgozni az ilyen kérelmek elbírálására.

Az oktatás a gyerekek és a fiatalok életének kiemelt helyszíne, az iskolai erőszak pedig Európában is széles körben jelen lévő probléma. Az előítéletek fokozottan sújtják a transz fiatalokat, akik nagyobb számban válnak erőszak és zaklatás áldozatává. Minden kutatás azt igazolja, hogy az LMBTQI-diákok jelentős hányada tapasztal meg homofób és transzfób erőszakot és zaklatást az iskolában vélt vagy valós szexuális irányultsága vagy nemi identitása miatt. Az iskolai homofób és transzfób erőszak befolyásolja a diákok tanulmányi eredményét, későbbi munkalehetőségeit és általános fizikai és pszichológiai állapotát. Az iskolai bántalmazás visszaszorítására számos jó gyakorlat ismert, például a konfliktuskezelési foglalkozások, az osztályfőnöki órák keretében tartandó prevenciók foglalkozások, valamint az iskolapszichológusi találkozók.

Végül az érdemi, hosszú távú előrelépéshez elengedhetetlenül szükséges egy nemzeti szintű cselekvési program és stratégia megalkotása, amely azonosítja a valódi jogegyenlőséget akadályozó

további jogszabályi hiányosságokat, és feltérképezi az LMBTQI-emberek társadalmi befogadásával kapcsolatos komplex problémákat és kihívásokat, valamint a szükséges beavatkozásokat. A stratégia megalkotásába és végrehajtásába be kell vonni a kérdésben érintett szakmai és civil szervezeteket.